

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

E-post: postmottak@nfd.dep.no

Vår ref: Fs2202/jsa
Deres ref: 22/1485
Oslo, 30.05.2022

Hørings svar – Gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett

Regnskap Norge viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 21.02.2022 med forslag til endringer i aksjeloven, enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven for å gjennomføre deler av digitaliseringsdirektivet (EU-direktiv 2019/1151) i norsk rett. Saken er behandlet av vårt fagutvalg.

Høringsnotatet omhandler en rekke mindre forslag til lovendringer. Vi berører her kun de forslag som vi har nærmere kommentarer til.

1. Elektronisk stiftelse og registrering

Departementet foreslår en justering i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum som vil innebære at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører enn Brønnøysundregistrene, og godkjennes av registerfører til bruk ved elektroniske stiftelse. Regnskap Norge støtter dette.

Når det gjelder elektronisk stiftelse ved tingsinnskudd foreslår departementet at det ikke skal være adgang til dette, verken mht. stiftelsen eller registreringen. Departementet foreslår at dette reguleres i forskrift, med hjemmel i fregl. § 10-6 (2). Regnskap Norge ser at det er mer utfordrende å gjennomføre stiftelse ved tingsinnskudd elektronisk. Prosessen stiller krav til at stifterne, i tillegg til selve stiftelsesdokumentet, utarbeider en redegjørelse for innskuddet, og redegjørelsen må bekreftes av revisor. Det vil nok derfor også være noe mindre behov for en elektronisk løsning der denne likevel bare håndterer deler av den samlede dokumentutarbeidelsen. Det er imidlertid slik at redegjørelsen skal vedlegges stiftelsesdokumentet, og vi ser derfor ikke noe i veien for at det foreligger en mulighet for å kunne velge elektronisk stiftelse også for disse tilfellene. Det vil i noe grad kreve en mer tilpasset mal, men burde likevel være håndterbart og fullt mulig å lage tilfredsstillende løsning for.

---

2. Saksbehandlingstiden for innkomne førstegangsmeldinger

Ved registrering av foretak som er stiftet elektronisk av fysiske personer foreslås det inntatt i fregl. § 4-1 annet ledd at førstegangsmelding skal behandles av Foretaksregisteret innen fem virkedager fra meldingen er kommet inn til registeret. For andre førstegangsmeldinger skal fristen være ti dager. Etter departementets syn vil «andre tilfeller» for eksempel være;

- i. foretak som stiftes elektronisk av juridiske personer,
- ii. foretak som stiftes ved papirdokument av fysiske personer,
- iii. foretak som stiftes ved papirdokument av juridiske personer, eller
- iv. registrering av utenlandsk foretak.

Dersom fristene ikke kan overholdes, skal Foretaksregisteret «*straks underrette innsender om forsinkelsen og årsaken til denne*».

Regnskap Norge støtter i seg selv en lovfestet saksbehandlingstid på fem dager. Det er en generell utfordring med lange saksbehandlingstider på innsendte registreringsmeldinger til Foretaksregisteret. I pressperioder igjennom året erfarer vi at saksbehandlingstiden ofte er oppe i 15-16 virkedager. Det oppleves helt uholdbart for næringslivet.

Når det er sagt ser vi ingen god begrunnelse for hvorfor foretak stiftet elektronisk av juridiske personer ikke skal være omfattet av fristen på fem virkedager. Disse bør også omfattes av den korteste angitte fristen i loven. Videre er det stort behov for korte behandlingstider også for de øvrige typetilfellene departementet har listet opp. For foretak «*stiftet ved papirdokument*» vil selve innsendingen av dokumentene nær sagt alltid skje elektronisk, og ofte skjer også selve signeringen av dokumentene elektronisk. Det fremstår da lite ambisiøst å legge opp til en dobbelt så lang lovfestet saksbehandlingstid for disse tilfellene. Vi leser det oppstilte skillet mellom 5 og 10 virkedager som en viss oppfordring til å velge elektronisk stiftelse av selskapet. Ettersom løsningen med elektronisk stiftelse av selskapet etter forslaget kun skal gjelde kontantinskuddstilfellene er det imidlertid mange elektronisk innleverte registreringsmeldinger som faller utenfor, uten at de dermed er særlig mer utfordrende og tidkrevende å saksbehandle for Foretaksregisteret. Regnskap Norge støtter derfor ikke den foreslåtte oppdelingen som departementet legger opp til.

Vi er videre usikre på hvor mye de foreslåtte saksbehandlingstidene i praksis endrer lengden på saksbehandlingstiden slik den er i dag. Basert på forslaget til lovtekst vil det godtas at Foretaksregisteret ikke overholder fristen i den enkelte sak, så lenge innsenderen blir varslet om dette med en tilhørende begrunnelse. Da ser vi ikke bort fra at man i realiteten ikke oppnår særlig mye. I praksis er det lett å se for seg relativt standardiserte underrettelsesmeldinger, hvor årsaken til manglende fristoverholdelse som regel formodes å være «*høyt arbeidspress og restanser*», slik årsaken til lange behandlingstider normalt også er per i dag.

---

3. Aksjeinnskudd i utenlandsk valuta

Departementet foreslår endringer i aksjeloven som vil myke opp på reglene om hvem som kan bekrefte aksjeinnskudd som gjøres opp i euro. Etter dagens regler kan bare revisor bekrefte et slikt aksjeinnskudd, på linje med alle andre innskudd som hører under samlekategori «tingsinnskudd». I høringsnotatet foreslås det at aksjeinnskudd som gjøres opp i euro, også skal kunne bekreftes av finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, advokat eller autorisert regnskapsfører. Dette vil likestille EUs myntenhet med norsk myntenhet. Forslaget gjelder innskudd av euro både ved stiftelse av aksjeselskap og ved kapitalforhøyelse i aksjeselskap. Det foreslås endringer i aksjeloven §§ 2-18 andre ledd og 10-9 andre ledd. Tilsvarende endres ordlyden om særskilt innbetalingskonto for aksjeinnskudd i aksjeloven i § 10-13 første ledd første punktum.

Regnskap Norge er i utgangspunktet positive til de foreslåtte endringene i §§ 2-18, 10-9 og 10-13. Samtidig forstår vi det slik at innskudd i euro fortsatt vil bli regnet som tingsinnskudd som sådan og at kravene som følger av aksjeloven § 2-6 derfor fortsatt vil gjelde. Dette innebærer at det ved innskudd av euro fortsatt må utarbeides redegjørelse og at redegjørelsen skal bekreftes av revisor. Videre vil det fortsatt gjelde krav om at aksjekapitalen skal angis i norske kroner.

Vi tror det vil oppstå misforståelser ved at euro i visse aksjelovbestemmelser sidestilles med norske kroner, mens det i andre sentrale bestemmelser fortsatt ikke sidestilles. Vi kan isolert sett forstå at det må fastsettes et tidspunkt for omregning av euro til norske kroner, all den tid aksjekapitalen må angis i norske kroner. Denne utfordringen kunne imidlertid vært løst ved at man innførte adgang i aksjeloven til at aksjekapitalen kan angis i annen valuta enn norske kroner. Vi støtter en regel som sidestiller adgangen til å angi aksjekapitalen i norske kroner og euro. Dette vil i seg selv også harmonere med bokføringsforskriftens regler om bokføring i utenlandsk valuta. Bokføringsforskriften § 4-2 slår blant annet fast at dersom den bokføringspliktiges funksjonelle valuta er en annen enn norske kroner, så kan bokføringen skje i denne valutaen.

4. Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a nr. 1 innebærer en plikt til å sikre at registrering av filialer kan skje elektronisk og uten krav til fysisk oppmøte. Både foretaksregisterloven og enhetsregisterloven med forskrifter åpner for elektronisk registrering av NUF ved at melding til Foretaksregisteret og Enhetsregisteret kan sendes inn og signeres elektronisk.

For registrering av NUF er imidlertid signering og innsending av melding nært knyttet til identifisering av signaturen på meldingen. Nåværende regler innebærer at personer uten norsk fødselsnummer eller d-nummer ikke får benyttet Brønnøysundregistrenes elektroniske innrapporteringsløsning for innsending av dokumenter for registrering av NUF. Dette henger sammen med at ved registrering av NUF skal signaturen til den som

---

melder foretaket til registrering kontrolleres og identifiseres mot et norsk fødselsnummer eller d-nummer. Ved utstedelse av d-nummer kan det kreves fysisk oppmøte. Registrering av NUF hvor innsender er person uten norsk fødselsnummer eller d-nummer vil derfor i dag kreve fysisk oppmøte i visse tilfeller. Det vil ikke være i samsvar med nevnte krav i Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a nr. 1.

Det foreslås bestemmelse i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd som gir departementet hjemmel til å gi forskrift med nærmere regler om elektronisk registrering av NUF i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og elektronisk innsending av melding. Ifølge departementet vil det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser bli gjenstand for en egen senere høring.

Regnskap Norge støtter forslag til bestemmelser i aktuelle lover som gir departementet hjemmel til å gi forskrift med nærmere regler. Når det er sagt savner vi en noe nærmere drøftelse av hvordan dette i praksis er tenkt gjennomført, blant annet for utenlandske virksomheter uten kontor i Norge. Vi imøteser en grundig behandling av dette i den senere høringen der det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelsene skal behandles, herunder reguleringen av elektronisk innsending og registrering for avdeling av utenlandske foretak som ikke drives fra noe fast forretningssted i Norge.

I høringen er det videre foreslått å fastsette uttrykkelig i enhetsregisterloven § 4 første ledd at utenlandske foretak er en registreringsenhet etter loven. Det opplyste formålet er å gjøre regelverket mer tydelig og tilgjengelig for berørte aktører. Forslaget endrer ikke på NUF-ers registreringsplikt og registreringsrett i Enhetsregisteret. Dette forslaget støtter vi. Slik det er i dag må man til forarbeidene til enhetsregisterloven § 4 første ledd for å finne at NUF som er registrert i et «tilknyttet register», eksempelvis Foretaksregisteret og Merverdiavgiftsregisteret, skal registreres i Enhetsregisteret. Det er åpenbart en fordel at dette i stedet fremgår direkte i lovbestemmelsen.

Høringsinstansene er i forlengelsen bedt om å gi innspill på om alle NUF bør ha registreringsplikt i Enhetsregisteret uavhengig av type virksomhet, aktivitet, antall ansatte og tilstedeværelse i Norge.

Etter vår oppfatning blir dette noe hypotetisk. Slik det er i dag har utenlandske foretak med næringsvirksomhet i Norge registreringsplikt i Foretaksregisteret, mens plikten til registrering i Enhetsregisteret som nevnt knytter seg til om NUF-et er registrert i et «tilknyttet register». NUF uten registreringsplikt i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret, kan på sin side velge å bli registrert i Enhetsregisteret om de ønsker det. Denne registreringsretten vil man nødvendigvis benytte seg av om man faktisk skal operere i Norge, og trenger norsk org. nummer for bl.a. å kunne opprette bankkonto i Norge. Som departementet også selv er inne på i høringsnotatet, vil disse NUF-ene derfor normalt velge å registrere seg frivillig i Enhetsregisteret uansett. Vi

---

vurderer det da som enklest håndterbart og mest formålstjenlig å opprettholde gjeldende regel om registreringsrett.

Med vennlig hilsen,
Regnskap Norge

Rune Aale-Hansen
Adm. dir.

Jørgen Strøm-Andresen
Advokat